

Barmhartigheid voor de boeren

CHRIS DE STOOP schreef eind vorig jaar *Dit is mijn hof* over de teloorgang van de landbouw en werd daarom uitgenodigd om met een boerendelegatie naar de paus te gaan.

MEE OP AUDIËNTIE BIJ DE PAUS. Op uitnodiging van de European Milk Board (EMB), die de dramatisch lage melkprijzen wil aanklagen. Als lid van een boerendelegatie, die al de avond voordien met Ryanair naar Rome vliegt om in een bed and breakfast in te checken. Voor één dagje in Vaticaanstad, de enige staat ter wereld zonder boeren. Ze hebben alle hoop in politici verloren en eisen het ontslag van Europees landbouwcommissaris Phil Hogan die de crisis weglacht. Nu vragen ze hulp van hogerhand. Alsof ze na al hun wilde acties alleen nog op een mirakel hopen. De vermenigvuldiging van de broden en vissen. Melk in wijn veranderen. Zou de melkcrisis niet opgelost worden als alle kerken ter wereld de miswijn door koemelk vervangen?

In een restaurant bij het Vaticaan worden de boeren eerst nog gevuld met overvloedige streekgerechten en veel Italiaanse wijn. De EMB verwelkomt de delegaties uit twaalf landen, van Kroatië tot Litouwen, die hun stallen node achterlieten voor de audiëntie. Er zijn een dozijn Belgische boeren en nog iets meer Nederlandse melkveehouders aanwezig. In toespraken, die door de wijn steeds scherper worden, wordt gewezen op de onhoudbare prijzen die, sinds de afschaffing van de quota op 1 april vorig jaar, gezakt zijn tot 25 cent per liter, terwijl de kostprijs 40 cent zou bedragen. Bovendien blijkt uit een Nederlandse studie dat in veel westerse landen dubbel zoveel boeren als burgers uit het leven stappen.

De volgende morgen schuiven 140 melkveehouders voor dag en dauw aan op het Sint-Pietersplein voor de strenge veiligheidscontroles. In de krant stond dat blote beelden waren bedekt om de Iraanse president niet te storen, maar daar is gelukkig niets meer van te merken. Rome blaakt naakt in de ochtendzon. Paus Franciscus zit te soezen in zijn heilige stoel op het bordes voor de basiliek. Hij geeft eerst tien minuten catechese. Dan worden de verschillende delegaties uitgebreid verwelkomd. Daarna hebben vijf mensen van het EMB een persoonlijk gesprek met de paus. Erwin Schöpges, leider van de Belgische delegatie, overhandigt hem een mand met 'eerlijke zuivelproducten'. De organisatie verkoopt onder meer het merk Fairebel, waarvoor de klanten iets meer betalen, zodat de aangesloten boeren een eerlijke prijs krijgen.

Terwijl de paus aandachtig luistert, leest Erwin een brief voor: 'Ik ben Schöpges Erwin, melkveehouder, de derde generatie op ons familiebedrijf. Ik vertegenwoordig vandaag de melkveehouders en burgers die een landbouw op mensenmaat willen,

Chris De Stoop (1958) is auteur en journalist.

met respect voor de dieren en voor onze aarde. Onze politici hebben de markten geliberaliseerd, wat tot een catastrofaal overaanbod van melk leidt. Die politiek komt alleen de multinationals ten goede die zich verrijken op de rug van boeren en consumenten. De boeren verdwijnen omdat ze er niet meer in slagen hun eigen familie te voeden. Maar naast het financiële aspect is er ook het verlies van liefde voor ons beroep. De psychische druk is enorm omdat onze generatie boeren misschien niet meer de voorouderlijke hoeve zal kunnen overleveren aan de volgende generatie.'

De paus antwoordt hen: 'Ik steun de boeren volledig en moedig hen aan om hun strijd voor een eerlijke landbouw voort te zetten.' Ze worden uitgenodigd voor een tweede, langere audiëntie binnen zes maanden. Daarna voegt een Poolse kardinaal, de nummer twee in het Vaticaan, er nog aan toe dat hij de boeren bedankt voor hun giften. Hij bedoelt vooral de duizenden liters melk die de Italiaanse boeren geschonken hebben en die door de kerk in Rome wordt uitgedeeld, 'melk die erg door de daklozen wordt geapprecieerd, de vrucht van jullie arbeid'. Bart en Melissa De Koker, geëngageerde melkveehouders uit Baardgem, voelen zich geraakt en gesteund. Maar bij Luc Hollands, bioboer uit Teuven, kookt de melk over: 'Dit brengt ons geen stap verder. Er moeten nieuwe acties volgen, maar zonder de burgers te treffen.'

Na de audiëntie zegt Sieta van Keimpema, Friese boerin en vicevoorzitter van de EMB, dat de paus zich tegen extreme liberalisering heeft uitgesproken. 'De paus behoort tot de meest invloedrijke mensen ter wereld en kan helpen om misstanden op de zuivelmarkt onder de aandacht te brengen', zegt vurige Sieta, die er ook op wijst dat de EMB een concreet plan heeft voor een nieuwe regulering. 'Helaas wordt een deel van het zuiveloverschot na de afschaffing van de melkquota gedumpt in Afrika. Zo concurreren zuivelbedrijven als Campina ook melkveehouders in Afrika kapot.' De multinational Campina, die enorme winsten boekt, heeft onlangs nog het contract met 450 Vlaamse melkboeren op brutale wijze opgezegd.

De paus peutert nadenkend in zijn neus. Hij heeft dit jaar uitgeroepen tot het Heilig Jaar van de Barmhartigheid. Voor het eerst in vele jaren is de Heilige Poort weer opengesteld. Als je door de poort naar de basiliek gaat, worden je zonden uitgewist. De boeren drommen naar binnen. 's Middags nog het Colosseum en de Trevi-fontein bezoeken en dan snel het vliegtuig op, terug naar huis. Want de koeien staan op springen. ☑

De multinational Campina, die enorme winsten boekt, heeft onlangs nog het contract met 450 Vlaamse melkboeren op brutale wijze opgezegd.